

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 26 października 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.058.61.2021

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 27427 Pana Wiesława Szczepańskiego, Posła na Sejm RP, *w sprawie trudnej sytuacji rolników znajdujących się w strefach czerwonych związanych z ASF w woj. wielkopolskim* uprzejmie informuję, co następuje.

Trudna sytuacja w sektorze trzody chlewnej jest wynikiem wielu nakładających się na siebie niekorzystnych czynników, stąd też resort rolnictwa mając tego świadomość podejmuje działania o szerokim spektrum, mające na celu zapobieganie dalszemu rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF), a w konsekwencji jego zwalczenie, jak i pomoc rolnikom zajmującym się chowem i hodowlą świń.

W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF w województwie wielkopolskim podejmowane są przed wszystkim następujące działania:

- redukcja populacji dzików w ramach odstrzału sanitarnego (w ramach tego instrumentu na obszarze całego kraju do 11 października 2021 r. pozyskano 252 128 dzików, w tym na obszarze województwa wielkopolskiego 23 834 sztuki). Dodatkowo powiat gostyński w woj. wielkopolskim, w związku z dużą koncentracją produkcji świń, został wytypowany do realizacji dodatkowego punktowego odstrzału sanitarnego dzików.
- wygrodzenia obszarów, na których występuje ASF u dzików,
- prowadzenie akcji poszukiwania padłych dzików na terenach występowania ASF oraz terenach zagrożonych, celem ich usunięcia ze środowiska naturalnego,
- prowadzenie badań dzików padłych i z wypadków komunikacyjnych,
- diagnostyka ASF u świń i dzików,

- wykonywanie kontroli punktów przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików w zakresie weryfikacji spełniania zasad bioasekuracji,
- niezwłoczne reagowanie na podejrzenia i likwidacja ognisk ASF (o ile to możliwe ogniska są likwidowane w ciągu 48 godzin),
- prowadzenie kontroli gospodarstw utrzymujących świnie w zakresie spełniania wymagań bioasekuracji,
- działania informacyjne o zagrożeniu i zabezpieczeniu przed ASF w celu podnoszenia świadomości społecznej osób mających kontakt ze świniami i dzikami (w szczególności hodowców świń, myśliwych, osób zajmujących się transportem trzody chlewnej, lekarzy weterynarii itp.),
- utrzymywanie gotowości do sprawnego zwalczania ASF w województwie, poprzez prowadzenie wewnętrznych szkoleń oraz podnoszenie kwalifikacji personelu w zakresie zwalczania ASF,
- utrzymywanie magazynów epizootycznych powiatowych inspektoratów weterynarii w stanie gotowości.

Ponadto, na bieżąco są prowadzone działania nakierowane na zwalczanie nowo pojawiających się ognisk ASF u świń, a także ograniczenie rozprzestrzeniania się choroby w gospodarstwach kontaktowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi oraz krajowymi.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uruchomiony został pierwszy zintegrowany Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie. Program obejmuje już istniejące lub zmodyfikowane oraz nowe instrumenty zapewniające realizację działań w zarówno prewencyjnych, jak i wspierających odbudowę gospodarstw dotkniętych skutkami występowania ASF w Polsce.

Pomoc dla rolników w ramach tego programu obejmuje m.in.: bioasekurację gospodarstw, eliminację następstw zjawiska zaniżonej ceny skupu żywca w strefach ASF, osłonę zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych, odbudowę pogłowa świń.

Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotowego programu są dostępne na stronie podmiotowej MRiRW pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/asf--rusza-program-wsparcia-gospodarstw-utrzymujacych-swinnie>.

Informacje odnośnie do poszczególnych form pomocy wskazanych w ww. programie dostępne są również na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Aktualnie Program obejmujem.in. następujące działania:

1. Producenci rolni, prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarze objętym ASF mogą ubiegać się o pomoc na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej ze sprzedaży świń w poszczególnych kwartałach od IV kwartału 2020 r. w porównaniu do średniego dochodu uzyskiwanego z produkcji świń w analogicznym okresie w trzech ostatnich latach lub trzech latach z okresu pięcioletniego, po odjęciu roku z najwyższymi i najniższymi dochodami, albo w okresie 12. miesięcy – w przypadku producenta świń, który w tym okresie zwiększył produkcję świń o co najmniej 25% w stosunku do średniej produkcji świń z trzech lat poprzedzających okres, za który jest składany wniosek, a w przypadku gdy utrzymuje świnie w okresie krótszym niż trzy lata – w stosunku do średniej rocznej produkcji świń z całego okresu poprzedzającego okres, za który jest składany wniosek.

Wnioski o udzielenie pomocy finansowej można składać w Biurach Powiatowych Agencji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta do dnia 30 listopada 2021 r.

2. Do 26 listopada 2021 r. jest realizowany kolejny nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach” poddziałania 5.1. „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof objętego PROW 2014-2020.

Zakres kosztów kwalifikowalnych obejmuje:

- wykonanie ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi świń, w tym miejsca, w których składuje się paszę, ściółkę oraz sprzęt do obsługi świń,
- utworzenie lub zmodernizowanie zadaszanej niecki dezynfekcyjnej,
- zakup urządzeń do dezynfekcji,
- wykonanie inwestycji umożliwiających utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach,
- przebudowę lub remont pomieszczenia w chlewni lub w budynku gospodarskim funkcjonalnie powiązany z chlewnią, tak aby w ich wyniku, w tym pomieszczeniu, było możliwe zdezynfekowanie się osób, które zajmują się obsługą świń,
- budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy dla świń, powyżej 35 m² oraz rozpiętości konstrukcji większej niż 4,80 m, w przypadku

chowu lub hodowli świń na ściółce o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na słomę,

— zakup i posadowienie silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnie, o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na paszę.

3. Producenci rolni prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarach z ograniczeniami, mogą ubiegać się o nieoprocentowane pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez producenta świń działalności rolniczej na obszarach występowania ASF.

4. Producenci świń, którzy w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zaprzestał ich produkcji, będą mogli skorzystać z dopłat przez okres nie dłuższy niż 10 lat udzielanych do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz,
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka,
- loszek, knurów i warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport,
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni,
- maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Nawiązując do chęci sprzedaży świń do rzeźni, które funkcjonują w pobliżu miejsca prowadzenia ich hodowli, taka sprzedaż jest dopuszczona w ww. przepisach prawa, również w odniesieniu obszarów o szczególnych restrykcjach w zakresie ASF, takich jak obszary objęte ograniczeniami II i III. Takie rzeźnie, zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, są wyznaczane przez właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii, na wniosek zakładu.

Ponadto, możliwe jest również przemieszczenie świń do uboju zarówno poza obszar objęty ograniczeniami II, jak i poza obszar objęty ograniczeniami III, po spełnieniu odpowiednich, przewidzianych przepisami, wymagań.

Decyzje w ww. kwestiach, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, podejmuje właściwy miejscowo powiatowy lekarz weterynarii.

Co prawda ostatecznie MRiRW nie posiada możliwości wpływu na decyzje biznesowe podmiotów skupujących świnie. Niemniej jednak, organy Inspekcji Weterynaryjnej, rozumiejąc trudną sytuację rolników prowadzących hodowlę w obszarach objętych najbardziej dotkliwymi restrykcjami z powodu ASF, prowadzą rozmowy z takimi podmiotami, starając się przekonywać je do zakupu świń pochodzących z polskich hodowli.

Niezależnie od powyższego Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił pismem w trybie niejawnym do Prezesa Rady Ministrów w sprawie uruchomienia zakupu mięsa wieprzowego lub wybranych wyrobów z wieprzowiny na rezerwy państwowe w ramach Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Sprawa jest w toku.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od kilku miesięcy podkreśla na forum Komisji Europejskiej bardzo trudną sytuację producentów świń. Ponadto Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się z wnioskiem do Komisarza ds. Rolnictwa Pana Janusza Wojciechowskiego o uruchomienie przez Komisję Europejską, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, nadzwyczajnej pomocy finansowej dla producentów świń w Polsce prowadzących produkcję na obszarach objętych ograniczeniami II lub III, o których mowa w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605. W przedłożonym wniosku wskazany został problem spadku opłacalności produkcji świń oraz sprzedaży świń po cenach niższych niż średnie ceny rynkowe oraz ponoszenia przez rolników konsekwencji ograniczeń weterynaryjnych wprowadzanych w związku z koniecznością zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń. Podkreślono również, że na rynku wieprzowiny zbiegły się w czasie niekorzystne czynniki związane ze skutkami COVID-19 oraz presją cenową powstałą w następstwie ograniczeń eksportowych dla unijnej wieprzowiny na rynek Chin. Poinformowano o zauważalnym spadku liczby gospodarstw zajmujących się produkcją wieprzowiny i zagrożeniu rezygnacją z produkcji kolejnych stad w przypadku dalszego pogarszania się marż producentów świń. Sprawa jest obecnie rozpatrywana na poziomie Komisji Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/